

Kamienie milowe rozwoju mowy

Wiek	Poziom rozwoju komunikacji, interakcji i języka
Narodziny	Płacz
2-3 miesiące	Gaworzy i uśmiecha się w odpowiedzi na Twój widok.
6 miesięcy	Gaworzy, podejmuje interakcję i słucha nowych dźwięków.
8 miesięcy	Reaguje na swoje imię i interesuje się swoim odbiciem w lustrze.
10 miesięcy	Krzyczy, aby zwrócić na siebie uwagę, powtarza wielokrotnie określone sylaby.
12 miesięcy	Mówi 1-2 słowa, rozpoznaje imiona, imituje znajome dźwięki i wskazuje palcem na przedmioty.
12-17 miesięcy	Rozumie proste instrukcje, naśladuje znajome słowa, rozumie „nie”, używa „mama”, „dada”, „baba”, „tata” i kilka innych słów, w tym „nie”.
18 miesięcy	Używa 10-20 słów, w tym imiona, zaczyna łączyć 2 słowa we frazy np. „nie ma”, „pa-pa mama”, używa słów, aby spełnić swoje potrzeby poznawcze „daj”(Chcę to obejrzeć!) lub „to”, „ta” lub „tam” (Co to jest?) , zna części ciała.
2 lata	Mówi zdania składające się z 2-3 słów; ma ok. 50 słów zasobu słownictwa, pyta „Co to jest?” i „Gdzie jest ...” zasób słownictwa dziecka rośnie; identyfikuje części ciała, nazywa zdjęcia w książce, tworzy liczbę mnogą i odmienia przez niektóre przypadki.
2 i pół roku	Przedstawia się podając swoje imię; nazywa siebie „ja”; łączy rzeczowniki i czasowniki; ma ok. 450 słów zasobu słownictwa; używa krótkich zdań; rozróżnia przymiotniki w zakresie kolorów, wielkości, lubi słuchać tych samych historii.
3 lata	Potrafi opowiedzieć historyjkę; długość zdania wynosi 3-4 słowa; zasób słownictwa to około 1000 słów; zna swoje nazwisko, nazwę ulicy, przy której mieszka, imiona członków rodziny, kilka wierszyków i rymowanek, potrafi śpiewać piosenki.
4 lata	Sprawnie językowo i śmiało inicjuje dialog z rówieśnikami i dorosłymi. Prawidłowo wymawia wyrazy, długość zdania wynosi 4-5 słów; używa czasu przeszłego; identyfikuje kolory, kształty; zadaje wiele pytań, takich jak „Dlaczego?” i „Kto?” Może mówić o wymyślonych warunkach „Chciałbym”. Postępuje się zwrotami grzecznościowymi: proszę, dziękuję, przepraszam. Używa poprawnie większości dźwięków za wyjątkiem głosek: sz, ż, cz, dż (dziecko jeszcze zamienia na: s, z, c, dz lub ś, ź, ć, dź). Pojawia się głoska r, choć jej opóźnienie nie powinno jeszcze niepokoić. Potrafi uważnie słuchać opowiadań. Nazywa i wyróżnia z ilustracji znane przedmioty, osoby, zwierzęta, rośliny i ich części, zjawiska atmosferyczne i pory roku, wykonywane czynności. Rozwiązuje proste zagadki o znanych przedmiotach, roślinach i zwierzętach. Potrafi przewidzieć dalszą część opowiadania i sekwencję zdarzeń.
5 lat	Wypowiada się poprawnie pod względem gramatycznym, wyraźnie i poprawnie wymawia wszystkie głoski, mówi niezbyt głośno dostosowując ton głosu do sytuacji, wypowiada się na tematy dowolne i określone, skupia się na słuchaniu innych, pyta o niezrozumiałe fakty. Głoska r powinna być wymawiana, ale często pojawia się dopiero w tym okresie.

Jeśli Twoje dziecko nie osiągnęło w podanym czasie powyższych kamieni milowych rozwoju języka, porozmawiaj ze swoim pediatrą. Pierwszym krokiem jest sprawdzenie słuchu dziecka. Ważne jest, aby wcześniej uchwycić utratę słuchu, wady wymowy lub inne przyczyny problemów z rozwojem mowy, aby leczenie rozpoczęło się jak najszybciej.

Fundacja Ingenium www.metodadomana.org